

ROMANIA

Departamentul de studii parlamentare și politici UE

Direcția pentru Uniunea Europeană

Fișă de informare

COMUNICAREA DIN 2023 PRIVIND POLITICA DE EXTINDERE A UE

COM(2023)690

Mihaela Banu
14 februarie 2024

Publicațiile Direcției pentru Uniunea Europeană pot fi accesate prin următorul link: [HTTP://](#)

1. **Data adoptării** de către Comisia Europeană: **8.11.2023**; responsabil: VÁRHELYI Olivér, DG Vecinătate și Negocieri privind Extinderea ([NEAR](#))
2. **Denumire document:** *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE*
3. **Date de identificare:** COM(2023)690
4. **Tipul documentului:** nelegislativ
5. **Stadiu actual:** în Parlamentul European, comisia competentă este Comisia pentru afaceri externe ([AFET](#)). La 12 decembrie 2023, Consiliul UE a adoptat [concluzii](#) privind extinderea.
6. **Alte informații:** comunicarea Comisiei este însoțită de **cinci anexe** cuprinzând: **(i) elementele fundamentale ale procesului de aderare; (ii) principalele realizări ale Planului economic și de investiții pentru Balcanii de Vest; (iii) principalele realizări ale Planului economic și de investiții – prezentare generală pentru Ucraina, Republica Moldova și Georgia; (iv) indicatori ai unor părți terțe referitori la situația democrației, a bunei guvernante și a statului de drept în țările candidate și potențial candidate și (v) date statistice.** De asemenea, comunicarea Comisiei este însoțită de **zece documente de lucru** cuprinzând tot atâtea rapoarte cu privire la țările în cauză: [SWD\(2023\)690](#) (Albania); [SWD\(2023\)691](#) (Bosnia și Herțegovina); [SWD\(2023\)692](#) (Kosovo¹); [SWD\(2023\)693](#) (Macedonia de Nord); [SWD\(2023\)694](#) (Muntele Negru); [SWD\(2023\)695](#) (Serbia); [SWD\(2023\)696](#) (Turcia); [SWD\(2023\)697](#) (Georgia) - [SWD\(2023\) 698](#) (Republica Moldova) și [SWD\(2023\)699](#) (Ucraina)
7. **Evoluții:**
 - la 13 decembrie 2023, **Parlamentul European** a adoptat o [rezoluție](#) pentru a comemora **a 30-a aniversare a criteriilor de la Copenhaga** și pentru a sprijini noul impuls al agendei de extindere a UE;
 - tot în cadrul **Parlamentului European**, la 30 ianuarie 2024, Comisia pentru afaceri constituționale ([AFCO](#)) și Comisia pentru afaceri externe ([AFET](#)) au adoptat un proiect de raport comun referitor la **aprofundarea integrării UE în vederea extinderilor viitoare**, cuprinzând o [propunere de rezoluție](#) cu același conținut, estimată a fi supusă plenului Parlamentului European în săptămâna 26 februarie 2024 (potrivit [OEIL](#)).

Rezumat

Următoarea extindere a Uniunii va fi diferită de cele anterioare, având în vedere atât contextul geopolitic actual, care a determinat adăugarea Ucrainei și Republicii Moldova în rândul țărilor candidate, cât și revizuirea procedurii de aderare cu scopul de a o face mai predictibilă, mai credibilă și mai dinamică. Capitolele de negociere (35 la număr) au fost restructurate în șase grupuri (clustere), statele candidate putând să adopte progresiv politici și programe individuale ale UE. Dar, pentru ca următoarea extindere să aibă loc, este necesară nu doar dinamizarea procesului de aderare pe bază de merite proprii și sprijinirea reformelor statelor candidate, ci și pregătirea Uniunii din punct de vedere instituțional și bugetar, astfel încât aceasta să-și păstreze și să-și aprofundeze propria dezvoltare.

Pachetul din 2023 privind extinderea oferă o evaluare amănunțită a stadiului actual și a progreselor înregistrate de Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Macedonia de Nord,

¹ Comisia Europeană menționează că „denumirea nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu Rezoluția 1244/99 a Consiliului de Securitate al ONU și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.”

Muntelegru, Serbia, Turcia, Ucraina, Republica Moldova și Georgia în cadrul procesului de aderare la UE. În special, sunt avute în vedere progresele în punerea în aplicare a reformelor fundamentale, dar și furnizarea de orientări clare cu privire la viitoarele priorități de reformă. Aderarea va rămâne însă un proces bazat pe merit, pe deplin dependent de progresul obiectiv realizat de fiecare stat în parte.

Cuvinte-cheie: extindere; aderare; Balcanii de Vest; Ucraina; Republica Moldova; Georgia; criteriile de la Copenhaga; integrare diferențiată

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Prezentarea comunicării	4
3. Poziții ale instituțiilor UE cu privire la politica de extindere	5
Parlamentul European	5
Consiliul European	6
4. Poziții ale statelor membre	7
Republica Federală Germania	7
Republica Cehă	7
Franța	7
5. Poziții anterioare ale Camerei Deputaților privind politica de extindere	7
6. Puncte de vedere ale Guvernului României privind politica de extindere a UE	8

1. Introducere

În fiecare an, Comisia Europeană adoptă un set de documente privind politica în materia extinderii UE, făcând bilanțul progreselor înregistrate de fiecare stat candidat și potențial candidat și stabilind calea de urmat. Pe lângă strategia în sine, setul de documente cuprinde și rapoartele de țară, în cadrul cărora serviciile Comisiei prezintă o evaluare a realizărilor din anul precedent, orientările și prioritățile de reformă.

După cum se știe, procedura standard de aderare cuprinde o serie de etape principale, pe care le rezumăm mai jos.

- Statul candidat/potențial candidat înaintează cererea de aderare statului care deține președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene.
- Comisia Europeană face o evaluare inițială a statului candidat și își înaintează avizul Consiliului Uniunii Europene.
- Având în vedere avizul Comisiei, Consiliul UE decide cu privire la acordarea statutului de țară candidată. În acest sens, Consiliul poate impune anumite condiții care ar trebui îndeplinite înainte de începerea negocierilor de aderare.
- Odată ce negocierile de aderare se deschid, cu acordul tuturor statelor membre, Comisia Europeană cercetează statul candidat în detaliu, în cadrul unui proces cunoscut sub numele de examinare analitică a *acquis*-ului Uniunii (*screening*). Raportul examinării analitice identifică

deficiențele statului candidat, care trebuie să fie remediate gradual, pentru ca acesta să se conformeze drepturilor și obligațiilor aplicabile tuturor statelor membre (cunoscut și sub numele de *acquis*).

➤ În vederea negocierilor pentru aderare, *acquis*-ul este împărțit în [35 de capitole](#), fiecare cuprinzând un anumit domeniu de politică. Procesul de negociere vizează sprijinirea statelor candidate în pregătirea pentru îndeplinirea obligațiilor aferente calității de membru al UE. Capitolele cuprind principalele domenii de politică a UE, cum ar fi: libera circulație a mărfurilor, capitalurilor și lucrătorilor; politica economică, energia, transporturile, politica regională, politica externă, drepturile fundamentale și altele. Criteriile de referință se stabilesc pentru fiecare capitol în vederea orientării statului candidat către îndeplinirea obligațiilor.

➤ După ce statul candidat și-a aliniat dreptul național *acquis*-ului, după ce fiecare criteriu a fost îndeplinit și fiecare capitol a fost închis, acordurile încheiate sunt cuprinse într-un tratat de aderare, semnat de statul candidat și de toate statele membre. Tratatul de aderare trebuie să fie susținut și de Consiliul UE, Comisia Europeană și Parlamentul European. Ulterior, statul candidat dobândește calitatea de *țară în curs de aderare*.

➤ După ce tratatul de aderare a fost semnat, el trebuie ratificat de țara în curs de aderare și de către fiecare stat membru în parte, potrivit dispozițiilor constituționale naționale.

➤ Țara în curs de aderare devine stat membru al UE la data specificată în tratatul de aderare.

Condițiile pentru aderarea la Uniunea Europeană sunt stabilite de [art. 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană](#) și de criteriile adoptate de [Consiliul European de la Copenhaga](#), din 1993, ele sunt clare și nu se modifică. Acestea se referă la: existența unor instituții stabile și democratice; respectarea statului de drept, a drepturilor omului și protecția minorităților; existența unei economii de piață și a capacității de a face față concurenței în cadrul UE; existența capacității de asumare și îndeplinire a obligațiilor aferente calității de stat membru UE. **Pentru Balcanii de Vest** au fost adăugate **condiții suplimentare** privitoare, în general, la cooperarea regională și buna vecinătate. Tot pentru statele din această regiune, în anul 2000 a fost lansat așa-numitul **proces de stabilizare și asociere** instituit în eventualitatea aderării acestora la UE. Acest **cadru special al relațiilor UE-Balcanii de Vest** are trei obiective: (i) stabilizarea țărilor respective din punct de vedere politic și încurajarea tranziției rapide la economia de piață; (ii) promovarea cooperării regionale și (iii) eventualitatea aderării la UE. Acest proces sprijină statele în cauză să își construiască capacitatea de a adopta și pune în aplicare dreptul UE, precum și principiile europene și internaționale. El se bazează pe un parteneriat din ce în ce mai strâns cu Uniunea Europeană și constă într-o combinație de: concesiuni în materie de comerț (accesul la piețele UE fără taxe vamale); asistență financiară și economică; asistență pentru reconstrucție, dezvoltare și stabilizare; acorduri de stabilizare și asociere (o relație contractuală de anvergură cu UE, care comportă drepturi și obligații reciproce). Fiecare țară înaintează treptat în procesul de aderare la UE, pe măsură ce își îndeplinește angajamentele asumate în cadrul procesului de stabilizare și asociere. Comisia Europeană evaluează anual aceste progrese în cadrul unor rapoarte publicate în fiecare toamnă. La rândul ei, Comunicarea Comisiei Europene intitulată *Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest*² a avut în vedere revigorarea procesului de aderare, cu scopul de a-l face mai *credibil, mai predictibil și mai dinamic*.³ În această **nouă abordare**, metodologia privind extinderea constă în: condiționarea asistenței acordate de UE de îndeplinirea reformelor asumate; participarea periodică a părților implicate la reuniuni la nivel înalt și la nivel ministerial, pentru o mai bună monitorizare a

² [COM\(2020\)57](#) – document [examinat](#) de Camera Deputaților prin [Hotărârea nr. 26 din 8 septembrie 2020](#), publicată în M.Of nr. 825 din 9 septembrie 2020.

³ A se vedea Direcția pentru Uniunea Europeană – [Noua metodologie privind negocierile de aderare la UE](#), 29 mai 2020.

proceselor; gruparea capitolelor de negociere pentru discuții politice mai aprofundate și pentru identificarea oportunităților de aliniere la politicile UE.

2. Prezentarea comunicării

Comisia Europeană justifică necesitatea extinderii pe mai departe a Uniunii pe baza dezideratelor de stabilitate, pace și prosperitate, arătând că statele dornice să facă parte din acest proiect comun au acum o „șansă istorică” de a se orienta strategic, aliniindu-se la politica externă și de securitate comună a UE.

În continuare, Comisia arată că, începând cu iunie 2022, procesul de extindere a căpătat un nou imbold în contextul războiului din Ucraina, [Consiliul European](#) din vara aceluiași an acordând Ucrainei și Republicii Moldova statutul de țară candidată, fără a uita însă să menționeze necesitatea îndeplinirii criteriilor de la Copenhaga, principiul meritelor proprii și capacitatea Uniunii de a absorbi noi membri. La rândul ei, Georgia căpătase promisiunea de a primi statutul de țară candidată, de îndată ce va aborda prioritățile indicate în avizul Comisiei cu privire la cererea sa de aderare.

Cu privire la Balcanii de Vest, Comisia trece în revistă rezultatele reuniunilor la nivel înalt din perioada iulie 2022 - octombrie 2023 și amintește două evenimente petrecute în decembrie 2022: acordarea statutului de țară candidată Bosniei și Herțegovinei și depunerea de către Kosovo a cererii de aderare.

În contextul procesului de aderare, Comisia reliefează atât progresele înregistrate de fiecare țară în parte, cât și domeniile în care acestea au regresat ori stagnează.

Astfel, se arată că **Turcia**, având statut de țară candidată încă din 1999, se află, din 2018, într-un proces de stagnare a negocierilor de aderare. Cu toate acestea, ea rămâne un partener important al UE, în pofida regresului în domeniile drepturilor fundamentale și al statului de drept, dar și a lipsei de reforme în unele sectoare. Un aspect esențial în relațiile UE - Turcia îl reprezintă rolul acesteia din urmă în gestionarea migrației pe ruta est-mediteraneană, Comisia Europeană exprimând speranța ca Turcia să-și respecte angajamentele cu privire la prevenirea migrației ilegale și reluarea returnărilor. În plus, alinierea Turciei la politica externă și de securitate comună a UE (PESC) rămâne la un nivel extrem de scăzut, inclusiv cu privire la măsurile restrictive impuse Rusiei.

Pe de altă parte, Comisia Europeană se arată satisfăcută de **alinierea deplină a Albaniei, Macedoniei de Nord și Muntenegrului la PESC**, precum și de creșterea ratelor de aliniere a celorlalte state, Georgia rămânând în coada clasamentului.

Într-o secțiune separată, este prezentată **poziția statelor în procesul de aderare, Muntenegru** fiind destul de avansat, cu toate capitolele de negociere deschise, dintre care trei sunt închise provizoriu. **Serbia** are 22 din cele 35 de capitole de negociere deschise, dintre care două sunt închise provizoriu⁴. În iulie 2022, a avut loc prima conferință interguvernamentală⁵ cu **Albania și Macedonia de Nord**, în urma căreia a fost lansată examinarea analitică a Comisiei. Primind statutul de țară candidată, în decembrie 2022, **Bosnia și Herțegovina** este încurajată de Comisie să îndeplinească cât mai curând criteriile de aderare, pentru a putea beneficia de deschiderea negocierilor, dar procesul este îngreunat și de acțiunile întreprinse în entitatea Republica Srpska împotriva societății civile. Cu cererea de aderare depusă în decembrie 2022, **Kosovo** beneficiază de la 1 ianuarie 2024 de liberalizarea vizelor în cadrul UE, dar acest spațiu rămâne frământat de o serie de crize, mai cu seamă în relațiile cu Serbia. **Ucraina și Republica Moldova** au dobândit în iunie 2022 statutul de țară candidată, iar **Georgia** este așteptată să soluționeze prioritățile identificate de Comisie în avizul cu privire la cererea sa de aderare.

⁴ O problemă esențială a Serbiei rămâne normalizarea relațiilor cu Kosovo.

⁵ Odată deschise, negocierile de aderare au loc în cadrul unor *conferințe interguvernamentale* (denumite și „conferințe de aderare”) între miniștrii și ambasadorii statelor membre ale UE și ai țării candidate.

Următorul capitol al comunicării Comisiei abordează **elementele fundamentale ale procesului de integrare**, respectiv statul de drept, drepturile fundamentale, funcționarea instituțiilor democratice, reforma administrației publice și criteriile economice. În acest sens, Comisia scoate în evidență reformele întreprinse de Ucraina și Republica Moldova în ultimul an, dar și de Albania și Serbia, însă subliniază că o problemă generală a tuturor țărilor aflate în proces de aderare rămâne corupția la nivel înalt. La aceasta din urmă se adaugă: lipsa dialogului între partidele politice; violența bazată pe gen; nerespectarea libertății mass-mediei; rata mare de infracționalitate legată în special de traficul de persoane și traficul de droguri; amenințările hibride (dezinformarea, atacurile cibernetice); creșterea fluxurilor de migrație ilegală (ruta Balcanilor de Vest); slaba pregătire a administrației publice și instabilitatea macroeconomică, în special ca urmare a războiului din Ucraina.

În secțiunea subsecventă, Comisia militează pentru **accelerarea convergenței economice** a Balcanilor de Vest cu Uniunea Europeană, având în vedere potențialul economic al țărilor din regiune. Pe baza experiențelor anterioare cu fondurile structurale, Comisia propune ca soluție pentru statele din regiunea Balcanilor de Vest un **plan de creștere** menit să stimuleze suplimentar reformele necesare aderării la UE, înainte ca aceasta să aibă loc.⁶

În același timp, sunt amintite condițiile suplimentare impuse Balcanilor de Vest în cadrul procesului de stabilizare și asociere, respectiv **consolidarea relațiilor de bună-vecinătate și a cooperării regionale**, context în care Comisia salută adoptarea foii de parcurs privind reducerea tarifelor de roaming între țările din regiune și UE, obiectivul fiind apropierea acestora de prețurile naționale, până în 2027. Tot în acest cadru, Comisia apreciază ca pozitive măsurile întreprinse pe piața regională comună cu privire la libera circulație și recunoașterea calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor profesionale, dar și progresele în aplicarea acquis-ului relevant al UE în domeniul transporturilor. Rămân însă de soluționat o serie de aspecte bilaterale, cum ar fi normalizarea relațiilor dintre Serbia și Kosovo sau problemele legate de frontiere dintre Turcia și Grecia ori dintre Turcia și Cipru. La acestea se adaugă efectele războiului din Ucraina asupra relațiilor acestei țări cu unele state din Balcanii de Vest și cu Georgia.

3. Poziții ale instituțiilor UE cu privire la politica de extindere

Parlamentul European

La **13 decembrie 2023**, Parlamentul European a adoptat o [rezoluție](#) pentru a marca 30 de ani de aplicare a criteriilor de la Copenhaga, în al cărei preambul se arată că extinderea reprezintă cea mai de succes politică a Uniunii, menită a crea stabilitate, pace și prosperitate pe continentul european, cu atât mai mult acum, în contextul războiului din Ucraina. Dar, pe lângă faptul că aderarea la UE trebuie să rămână o procedură bazată pe merite proprii, Parlamentul European amintește că, la Consiliul European de la Copenhaga din 1993, s-a pus în egală măsură problema capacității Uniunii de a absorbi noi membri. Prin urmare, Parlamentul arată că este imperioasă **o reformă a structurilor de guvernare ale UE, inclusiv simplificarea procedurilor de luare a deciziilor pentru funcționarea adecvată și eficientă a unei Uniuni Europene extinse**. În același timp, acesta solicită stabilirea unui **calendar clar de extindere**, astfel încât negocierile de aderare ale țărilor candidate să se încheie la finalul acestui deceniu, dar fără a grăbi procedurile și fără a face rabat de la respectarea valorilor fundamentale.

Pe de altă parte, având în vedere disputele bilaterale și regionale care pot bloca procesele de aderare, Parlamentul invită Comisia Europeană să propună **un mecanism care să garanteze că soluționarea și arbitrajul acestor litigii sunt separate de aderarea țărilor candidate la UE**.

De asemenea, pe fondul regreselor înregistrate de unele țări în procesul de aderare, Parlamentul solicită Comisiei Europene să aloce fonduri numai acelor state care obțin rezultate tangibile și

⁶ A se vedea [COM\(2023\) 691](#) – Comunicarea Comisiei cu titlul *Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest*.

pun în aplicare reforme în domeniile politice și economice stabilite la [Consiliul European de la Copenhaga](#). Totodată, dacă statele candidate dovedesc capacitatea de a-și asuma obligațiile necesare, atunci Uniunea ar trebui să acționeze astfel încât cetățenii țării candidate să beneficieze de avantajele aderării pe toată durata procesului, nu doar la finalizarea acestuia.

Un alt aspect important abordat de Parlamentul European este reprezentat de consolidarea controlului politic asupra procesului de extindere, în special prin consolidarea rolului parlamentelor (inclusiv al Parlamentului European) pe întregul proces de aderare.

În final, invocând principiul eficienței integrării, Parlamentul militează pentru **reformarea procesului decizional al UE, în sensul introducerii votului cu majoritate calificată în domeniul PESC și cu privire la deschiderea negocierilor de aderare și deschiderea/închiderea capitolelor de negociere, cu precizarea că decizia finală privind aderarea trebuie să rămână unanimă.**

Tot în cadrul Parlamentului European, la **30 ianuarie 2024**, Comisia pentru afaceri constituționale ([AFCO](#)) și Comisia pentru afaceri externe ([AFET](#)) au adoptat un proiect de raport comun referitor la *aprofundarea integrării UE în vederea extinderilor viitoare*, cuprinzând o [propunere de rezoluție](#) cu același conținut, estimată a fi supusă plenului Parlamentului European în săptămâna 26 februarie - 3 martie 2024. Acest document reia în mare parte considerentele exprimate în rezoluția prezentată anterior, cu unele nuanțări legate de procesele de aderare, reformarea instituțională a Uniunii și aspectele financiare implicate de extindere.

Astfel, Parlamentul European propune o **integrare diferențiată** a statelor, ca soluție de eficientizare a unei Uniuni extinse cu peste 30 de membri. Concret, dacă se asigură un *teren comun european* care să cuprindă uniunea vamală, piața unică și cele patru libertăți, *acquis*-ul social de bază și politicile agricole, de concurență și comerciale, iar dincolo de acest teren comun, dacă statele doresc o integrare mai aprofundată, acestea ar trebui să fie lăsate să o facă, însă deciziile să fie luate doar de statele membre participante la această integrare aprofundată. Această **integrare diferențiată** ar implica și **mecanisme financiare diferențiate**.

În al doilea rând, este subliniată necesitatea reformării structurilor instituțiilor UE, acolo unde e posibil, în baza flexibilității Tratatului de la Lisabona astfel încât: Parlamentul să dispună de o formulă matematică permanentă de alocare a locurilor; Consiliul să țină seama de funcționarea sistemului președinției rotative în caz de extindere, iar Comisia să aibă în vedere propria componență.

În al treilea rând, se atrage atenția că extinderea reprezintă o piatră de încercare și din punctul de vedere al finanțării politicii de coeziune și a politicii agricole comune, pentru care este necesar un buget mai mare al UE și resurse proprii suficiente, pe lângă cererile de finanțare tot mai mari din alte domenii. În acest sens, se propune ca reformele financiare să se petreacă în paralel cu negocierile de aderare, iar viitoarele cadre financiare multianuale să țină seama de extindere, înainte ca aceasta să se petreacă.

Consiliul European

[Consiliul European din decembrie 2023](#) privind extinderea ia act de comunicarea Comisiei în materie și reafirmă *necesitatea unei condiționalități echitabile și riguroase, a principiului meritelor proprii și a reversibilității*. În acest cadru, se arată că Uniunea trebuie să-și mențină și să-și aprofundeze propria dezvoltare, în timp ce țările care aspiră să devină membri trebuie să își intensifice eforturile de reformă, în special în domeniul statului de drept, condiție indispensabilă pentru înregistrarea de progrese în direcția aderării la UE. Un accent deosebit este pus și asupra protecției drepturilor fundamentale și a libertății mass-mediei, asupra progreselor în combaterea corupției și a criminalității organizate, asupra reconcilierii și stabilității regionale, dar asupra alinierii depline la PESC.

4. Poziții ale statelor membre

Republica Federală Germania

La 13 decembrie 2023, Bundestag-ul german a adoptat două [decizii](#) pentru a sprijini negocierile de aderare cu Ucraina și Republica Moldova și pentru a mandata guvernul federal să susțină la nivelul UE ca negocierile de aderare să se desfășoare astfel încât să asigure coerența în urmărirea reformelor și în punerea în aplicare a acestora, așa cum s-a convenit. Cu privire la Ucraina, s-a solicitat guvernului federal să pledeze în Consiliu pentru adoptarea cadrului de negociere imediat ce Ucraina își îndeplinește obligațiile cu privire la eradicarea și prevenirea corupției, desființarea oligarhiilor și protecția minorităților.

În mod similar, cu privire la Republica Moldova, Bundestag-ul a cerut guvernului federal să pledeze în cadrul Consiliului pentru adoptarea cadrului de negociere imediat ce Moldova va realiza progrese cu privire la numirea judecătorilor Curții Supreme de Justiție în organismele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Procurorul General va fi numit în mod transparent și pe bază de merit, vor fi puse la dispoziție resurse și structuri adecvate Parchetului Anticorupție și vor fi obținute rezultate în desființarea oligarhiilor.

Republica Cehă

Camera Deputaților a adoptat, la 10 ianuarie 2024, un aviz cu privire la comunicarea Comisiei privind politica de extindere, prin care susține poziția guvernului în materie, accentul pus de acesta asupra conformării statelor candidate cu principiile politicii externe și de securitate comună a UE, precum și decizia de a face din extinderea Uniunii o prioritate a politicii externe a Republicii Cehe. În opinia Camerei, acest ultim aspect ar trebui să se reflecte atât în relațiile bilaterale cu statele candidate, cât și în relațiile cu statele membre și instituțiile UE. În aceleași timp, Camera Deputaților recunoaște capacitatea procesului de extindere de a contribui la securitatea și stabilitatea politică și economică a UE, dar și la dezvoltarea mediului juridic din statele aflate în imediata vecinătate a Uniunii.

Franța

Analizând Programul anual de lucru al Comisiei pentru 2024, Senatul Franței a adoptat, la 12 ianuarie 2024, o [rezoluție europeană](#) în cadrul căreia a formulat o serie de aprecieri și cu privire la extindere. Astfel, s-a arătat că pertinenta extinderii trebuie evaluată în funcție de criteriile de la Copenhaga care supun statele candidate unei triple exigențe: să aibă instituții stabile care să respecte democrația, statul de drept și drepturile fundamentale, să dispună de o economie de piață viabilă și să pună în aplicare *acquis*-ul UE, sub rezerva capacității Uniunii de a absorbi noi membri. Pe de altă parte, Senatul Franței recunoaște contribuția importantă și durabilă a instrumentelor parteneriatului estic în procesul de apropiere a Ucrainei, Republicii Moldova și Georgiei de Uniunea Europeană, în cadrul unei politici de vecinătate care a permis consolidarea legăturilor politice și economice între UE și aceste trei țări, precum și modernizarea economiilor lor, grație acordurilor de asociere și de liber-schimb încheiate. În continuare, Senatul recomandă dezvoltarea *acquis*-ului parteneriatului estic, astfel încât acesta să evolueze în paralel cu negocierile care ar putea fi deschise cu Ucraina și Republica Moldova și în eventualitatea recunoașterii statutului de țară candidată Georgiei. De asemenea, Senatul sprijină eforturile Uniunii pentru reafirmarea perspectivei europene a țărilor din Balcanii de Vest și invită aceste state să profite de asistența financiară recent anunțată pentru reformarea instituțiilor și a economiilor în vederea consolidării dinamicii de preaderare.

5. Poziții anterioare ale Camerei Deputaților privind politica de extindere

La 11 aprilie 2022, Camera Deputaților a analizat *Comunicarea Comisiei din 2021 privind politica de extindere a UE*⁷ - [COM\(2021\)644](#) - examinare finalizată cu adoptarea [Hotărârii](#)

⁷ A se vedea Direcția pentru Uniunea Europeană - [Comunicarea din 2021 privind politica de extindere a UE](#), ianuarie 2022.

[Camerei Deputaților nr. 32 din 13 aprilie 2022](#). În cadrul acesteia, Camera și-a exprimat sprijinul pentru politica de extindere a UE, apreciind rolul pozitiv al acesteia în asigurarea păcii, securității, stabilității și prosperității. În același timp, a fost reafirmată perspectiva europeană a statelor din Balcanii de Vest și a fost susținută deschiderea negocierilor cu Albania și Macedonia de Nord, lucru care s-a și întâmplat în iulie același an. Pe de altă parte, Camera a recomandat creșterea sprijinului pentru Bosnia și Herțegovina și a subliniat importanța reformelor și a progreselor cu privire la statul de drept, precum și a orientării strategice a statelor candidate în direcția alinierii la politica externă și de securitate comună a UE. O atenție deosebită a fost acordată implicării tineretului în procesele de negociere, fiind reliefată importanța politicilor privind tineretul și educația în țările din Balcanii de Vest. În final, a fost învederată necesitatea intensificării eforturilor de sprijinire a statelor din regiunea Balcanilor de Vest în privința combaterii amenințărilor hibride și a dezinformării și a integrării economiilor regionale în piața internă a UE.

6. Puncte de vedere ale Guvernului României privind politica de extindere a UE

- Crizele actuale ne obligă să rămânem concentrați și uniți cu privire la menținerea stabilității și securității, ocrotirea libertăților, valorilor și principiilor comune. În acest cadru, perspectiva europeană a Balcanilor de Vest și a partenerilor estici este singura opțiune solidă pentru pace, stabilitate și prosperitate pe termen lung.
- În contextul războiului din Ucraina, extinderea Uniunii trebuie redinamizată ca element esențial al răspunsului Uniunii la evoluțiile geopolitice fără precedent. Ca atare, la nivelul UE s-a ajuns la formularea extinderii în termeni de „investiție geostrategică în pace, stabilitate și prosperitate”. Acest mesaj este cuprins și în ultimul pachet privind extinderea, care include pentru prima oară Ucraina, Republica Moldova și Georgia, alături de statele din Balcanii de Vest, cu toții făcând parte din marea familie europeană.
- Sunt remarcabile progresele realizate de Republica Moldova și Ucraina de la depunerea cererilor de aderare, mai cu seamă că ele s-au petrecut în timpul acestui război cu consecințe dramatice.
- Cu privire la Balcanii de Vest, România susține cu tărie perspectiva europeană a acestei regiuni. Dar, este necesară o mai bună comunicare cu opinia publică din zonă, în vederea menținerii sprijinului cetățenilor pentru procesul de integrare. Pentru aceasta se impune utilizarea pe mai departe a diferitelor foruri de cooperare regională și subregională în cadrul cărora să fie desfășurate instrumentele politice, economice și operaționale de sprijinire a Balcanilor de Vest.
- Extinderea UE și dezbaterile privind reforma instituțională sunt procese paralele, menite a face Uniunea mai puternică și mai relevantă, atât în imediata vecinătate, cât și la nivel global. Extinderea și reforma instituțională trebuie să continue în ritmul propriu, pe baza propriilor mecanisme și reguli.
- România susține deschiderea negocierilor cu Republica Moldova și Ucraina și consideră că Georgia trebuie să se bucure în continuare de sprijinul Uniunii pe calea sa europeană, alături de statele din Balcanii de Vest.⁸

⁸ Pentru detalii a se vedea *Participarea ministrului afacerilor externe Luminița Odobescu la Seminarul privind Uniunea Europeană și politica de extindere*, 27 noiembrie 2023: <https://mae.ro/node/63485>